

Mer information:

social- och hälsovårdsdirektör Ulla Tikkanen, tfn 050 355 3246
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Social- och hälsovårdsutskottet behandlade under sitt sammanträde 14.9.2022 Grankullas äldrepolitiska program och bad om ett utlåtande av det finska och svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik, kultur- och fritidsutskottet, samhällstekniska utskottet samt äldrerådet och handikapprådet. Alla parter lämnade in sina utlåtanden före 10.11.2022 (**bakgrundsmaterial**).

Både finska och svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik samt kultur- och fritidsutskottet ser det som en bra sak att vardagsmotionens inverkan på hälsa och välfärd bland äldre personer betonas i det äldrepolitiska programmet. Programmet fungerar enligt utskotten som en bra grund för bland annat byggande och reparation av idrottsanläggningar för äldre personer.

Alla ovannämnda utskott konstaterar i sina utlåtanden att det äldrepolitiska programmet väl lyfter fram det gemensamma ansvaret hos stadens sektorer för att främja äldre personers hälsa i en situation där social- och hälsovårdsreformen accentuerar samarbetet också med övriga än stadens egna aktörer. Till exempel ska staden ännu aktivare än tidigare göra det möjligt för organisationer och andra aktörer att delta i utvecklingen av tjänsterna för äldre personer. Även kontaktytorna mellan staden och välfärdsområdet ska identifieras och fungerande samarbetsstrukturer fastställas.

Konkreta nu redan verkställda samarbetsformer i daghem och skolor är en senior i skolan, Luciaverksamheten, uppvisningar i anslutning till gammeldansen och hyvåntekijät-tillvalsämnen. Dessutom nämner utskotten övrigt samarbete som småbarnspedagogiken samt skolorna i Grankulla har med Villa Breda, vilket ökar växelverkan mellan barn och äldre personer samt stöder målsättningarna i stadens äldrepolitiska program. Det här samarbetet fortsätter i framtiden. En viktig samarbetsform är också bibliotekets och gymnasiernas gemensamma datorundervisning för äldre personer.

Kultur- och fritidsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att kommunens åldersstruktur och de äldsta åldersklasserna, framför allt de som är över 85 år gamla, ska beaktas i all kommunikation och i användningen av digitala tjänster. Det räcker inte med bara elektronisk kommunikation. Staden ska fästa särskild uppmärksamhet vid att nå alla invånare under social- och hälsovårdsreformens övergångsperiod år 2023.

I medborgarinstitutets kärnverksamhet ingår fritt bildningsarbete och livslångt lärande för att främja välfärd. Bibliotekstjänsterna främjar på många sätt välfärden och hälsan hos människor i alla åldrar samt minskar och förebygger skillnader i hälsa. I utlåtandet konstaterar kultur- och fritidsutskottet att medborgarinstitutet och äldreomsorgen är antecknade som ansvarsorganisationer för det uppsökande äldrearbetet. Enligt utlåtandet ska ändå det uppsökande äldrearbetet finnas med som en aspekt hos alla sektorer inom staden och välfärdsområdet. Utskottet föreslår därför att staden och

välfrädsområdet antecknas som ansvarorganisationer för det uppsökande äldrearbetet.

I utlåtandet konstaterar utskottet avslutningsvis att målet för åtgärderna i det äldrepolitiska programmet är att ge äldre kommuninvånare bättre möjligheter att aktivt delta, påverka, få information, öka vardagsmotionen och uppleva kulturell välfärd (Grankulla stads sport- och motionsprogram samt kulturprogram). För att åtgärderna ska kunna verkställas förutsätter det ett friktionsfritt samarbete mellan sektorerna särskilt när det gäller kontaktytorna till stödåtgärderna. Ett bra exempel på detta är att säkerställa att hela kedjan inom motionsrådgivningen fungerar i rådgivningen om levnadsvanor. Genom ett gott samarbete kan vi påverka förekomsten av folksjukdomar, vilket avspeglas på många sätt i välfärd och hälsa.

Samhällstekniska utskottet konstaterar i sitt utlåtande att samhällstekniken i enlighet med stadens strategi i detaljplaneringen beaktar utvecklandet av mångsidigheten i bostadsbeståndet för att svara mot behoven hos människor i olika livsskederna. Det här ingår i utvecklingsbilden för markanvändning och boende samt i stadens bostadsprogram som baserar sig på den. Dessutom pågår ett samarbete mellan byggnadstillsynsmyndigheterna i huvudstadsregionen för att utveckla lösningar som möjliggör gemensamt boende för två generationer.

Att främja och upprätthålla en tillgänglig och säker stadsmiljö är väsentligt för all verksamhet inom samhällstekniken och detta gynnar även målsättningen att ha en åldersvänlig miljö. Ett bra exempel på det här är de nya tillgängliga spångarna vid Träskmossen och även andra naturstigar. Det finns till exempel naturexkursioner, guidade villastadsrutter och tre rutter med träskulpturer som kortare och mer lättframkomliga utfärder i närmiljön, så att de också passar äldre personer väl. Informationstavlor med punktskrift planeras även för området kring Gallträsk, på ett ställe där alla lätt kan läsa texterna. När det gäller tillgänglig miljö uppmärksammade utskottet att området vid perrongerna på Grankulla tågstation har bristande tillgänglighet.

Alla resultatområden inom samhällstekniken främjar på olika sätt målet att livsmiljön ska vara hållbar. Genom målsättningarna i stadens resurssmarta färdplan försöker samhällstekniken nå målet att staden är klimatneutral år 2030. Miljöinformationens energirådgivning riktar sig även till äldre personer. Stadens miljöenhet ordnar dessutom evenemang med låg tröskel till exempel i biblioteket eller i samband med evenemang som pensionärsföreningar ordnar.

Utskottet föreslår att en ny åtgärd läggs till i det äldrepolitiska programmet: Vi skapar audioguidningar om omgivningen, rutterna och de kulturella utfärdsmålen i Grankulla (såsom hörlurar som museerna lånar ut) och dessa kan lånas ut på biblioteket. Om verksamheten med cykelrikshor kunde starta igen, kunde passagerarna lyssna på guidningar i dem.

Äldrerådet anser att programmet är mångsidigt. I sitt utlåtande lyfter rådet särskilt fram hälsoundersökningarna för 70-åringar, seniorboende och främjande av alternativa boendeformer. Det här är mål som rådet själv också tagit fram under de senaste åren.

I utlåtandet konstaterar äldrerådet att de ansvariga organisationerna ska definieras tydligt och seniorerna oftare ska tas med i organiseringen av tjänster. De äldre borde även mer än tidigare ha möjlighet att ge sin syn på ärenden som

rör dem. Äldrerådet hoppas att de tjänster som staden ordnar ges särskild vikt, men ett gott samarbete med välfärdsområdet ska också tryggas.

Handikapprådet resonerar i sitt utlåtande mångsidigt om helheten med digitjänster. Grundläggande service ska vara tillgängligt för alla oberoende av digitjänsterna. Vi behöver nya alternativ för att ordna tjänsterna. Som metoder för att förebygga marginalisering och isolering föreslår handikapprådet att man ska möjliggöra socialt umgänge och då behövs samhälleliga och lättillgängliga lokaler för gemensamt bruk. Även grupprehabilitering och dagverksamhet främjar gemenskapen och upprätthåller socialt umgänge. Rådet framhävde rätten att få tjänster på sitt eget modersmål.

Social- och hälsovårdsutskottet anser att det är bra att den kulturella välfärden har fått en stor betydelse i det äldrepolitiska programmet. Kulturens inverkan på välfärden, hälsan och känslan av delaktighet har även konstaterats i flera undersökningar. En viktig aspekt i planeringen är utbudet för äldre personer och att kulturtjänsterna ska vara tillgängliga.

Social- och hälsovårdsutskottet lyfter även fram sin oro om att digitjänsterna blir allt vanligare och betonade att det även måste finnas närtjänster, information och handledning på mer traditionella sätt. I allt utvecklingsarbete ska vi även beakta de allra äldsta åldersklasserna. Äldre personer är en stor styrka för samfundet och vi ska se till att de har möjlighet att påverka ärenden som rör dem.

Flerkanalig kommunikation, närtjänster för äldre personer, dighandledning och rådgivning är viktigt. Stöd för närståendevård är i framtiden en serviceform som välfärdsområdet ansvarar för. Kommunen har ändå en möjlighet att stödja närståendevårdarna i vardagen på många sätt: infotillfällen, kamratstöd, frivilligarbete och genom att stödja deltagande stadens i motions- och kulturtjänster. Utskottet framhävde även betydelsen av ledningens och personalens attityder, glädje, trygghet och omsorg för förverkligandet av social- och hälsovårdens kulturplan.

Effekten av utskottens utlåtanden på det äldrepolitiska programmet

Utgående från utlåtandena kan vi konstatera att utskotten och råden anser att det är viktigt att det äldrepolitiska programmet väl lyfter fram det gemensamma ansvaret hos stadens sektorer för att främja äldre personers hälsa i en situation där social- och hälsovårdsreformen accentuerar samarbetet med också övriga än stadens egna aktörer. Därutöver ska staden göra det möjligt för både äldre personer, organisationer och andra aktörer att ännu aktivare delta i verkställandet av det äldrepolitiska programmet och utvecklingen av tjänsterna. Även kontaktytorna mellan staden och välfärdsområdet ska identifieras och fungerande samsamarbetsstrukturer fastställas.

Rollen och uppgifterna hos stadens olika sektorer samt deras kopplingar till verkställandet av det äldrepolitiska programmet beskrevs väl i utlåtandena. I enlighet med samhällstekniska utskottets förslag fick det äldrepolitiska programmet ett tillägg beträffande audioguidningar om omgivningen, rutterna och de kulturella utfärdsmålen i Grankulla. Utgående från kultur- och fritidsutskottets förslag ändrades ansvarsorganisationerna för det förebyggande äldrearbetet till att omfatta både organisationerna inom staden och välfärdsområdet. Ett annat tillägg var "Uppmuntran till att använda bibliotekets tjänster" och samtidigt identifiering av vilken effekt de mångsidiga

bibliotekstjänsterna i Grankulla kan ha på att minska skillnaderna i hälsa och delaktighet. Vi beaktar tekniska eller övriga preciseringar som utskotten föreslagit i den slutliga versionen.

Under stadens styrgrupp för hälsa och välfärd finns gruppen äldre personer. Undergruppen koordinerar verkställandet av det äldrepolitiska programmet. Programmet verkställs årligen i anslutning till beredningen av budgeten med hjälp av preciserade mål, definierade ansvariga organisationer och uppföljningsindikatorer. Gruppen rapporterar till stadens styrgrupp för hälsa och välfärd och årligen till äldre- och handikappråden. Kommunikationen och informationen om tjänsterna för äldre personer ska vara mångsidig och kontinuerlig, likaså verkställandet av det äldrepolitiska programmet.

I verkställandet beaktar vi även de gällande förvaltningsövergripande programmen, såsom välfärdsplanen för barn och unga, stadens motions- och kulturprogram samt programmet för missbruksförebyggande arbete.

Förslaget till Grankulla äldrepolitiska program 2023–2025 och målen i det äldrepolitiska programmet finns som **bilagor**.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige godkänner förslaget till Grankullas äldrepolitiska program 2023–2025.

.....

Social- och hälsovårdsdirektör Ulla Tikkanen presenterade innehållet i det äldrepolitiska programmet.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Bilagor:

Bilaga 1: Grankullas äldrepolitiska program 2023–2025

Bilaga 2: Målen i det äldrepolitiska programmet

Bakgrundsmaterial:

Grankullas äldrepolitiska program Digi

SOKUTE Kultur och konst som en del av social- och hälsovården samt främjande av välfärd och hälsa

Utlåtande, Finska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik

Utlåtande, Svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik

Utlåtande, Kultur- och fritidsutskottet

Utlåtande, Samhällstekniska utskottet

Utlåtande, Äldrerådet

Utlåtande, Handikapprådet